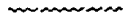

قانون نامه عثمانیه

سلطان سلیمان خان قانونی امریه جمع و تلیق اولنان قانوننامه اولوب وینه
کتبخانه ایمراطوریسنده موجود نسخهنندن استنساخ ایدلمشدر

استانبول

مکتبہ عثمانیہ و سنیہ

سلطنت عثمانیہ

۱۳۲۹

تاریخ عثمانی انجمنی مجموعہ سنک علاوه سیدر .

مورخین قدیمه عثمانیه آراسنده ایلك اول ویکانه اوله رق عالی افندی
مرحوم طرفدن «کنه الاخبار» ده بیان اولان سلطان محمد خان ثانی
قانوننامه سنک استانبول کتبخانه لرنده نسخه سی موجود اولدیغندن ویا
کتبخانه ایمپراطورینده موجود بولان نسخه سی فطوغرافینسک اخذ
ایتدیریله رک ارسالی ویا نه سفارت سنیه سندن رجا اولمش ایدی . سفارت
مشار الیهان جواباً وارد اولان تحریراتده ذکر اولان کتبخانه ده
سلطان محمد خان ثانی به عائد اوله رق موجود اوچ عدد قانوننامه دن
ایکینسک فطوغرافیدری ارسال ایدلدیکی ودفترده (قانون پادشاهی سلطان
محمد بن مراد خان) دیه مقید اولان و ۱۸۹۳ سنه هجریه سنده تحریر ایدلمش
بولان اوچنجیسک کتبخانه مأموریندن دو قور قره ایچ جانبندن قریباً
طبع و نشر اولنه جنی بیان اولمشدر .

انجمنجه فطوغرافیلری جاب اولان مذکور ایکی قطعده قانوننامه دن
برنجیسی بدی وایکنجیسی یکر می درت که جمعاً اوتوز بر پارچه یعنی
بیوک صحیفه دن مرکبدر . هرایکیسی ده دیوانی قیرمه سی خط ایله محرردر .
یازیلری بر بردن فرقایدر . سطرلری ایسه بعضاً یکر می سکر بعضاً
اوتوز و اوتوز اوچ اولمق اوزره متفاوتدر . برنجیسک ۱۰۲۹ سنه
هجریه سنده تحریر اولدیغی نهایتنده بیان ایدمش ایسه ده ایکنجیسک
تاریخ تحریری کوسه ترلما مشدر .

بو قانوننامه لرك برنجیسی دفترده (قانون نامه آل عثمان) نامیله مقید اولوب دولتك بالجمله تأسیسات و تشکیلات عمومیة قدیمه-نی جامع و برارده احکام جزائییه عائد خصوصاتی حاویدر . مقدمه-سنده دخی بیان اولدیبهی اوزره . بو قانون نامه دولت عثمانیه نك تشکلندن اعتباراً الجأت زمانیه ایله بیدرپی انخاذاولنوب تدوین ایدلمیان و استانبولك فتحیله دولتك اكتساب ایتدیکی شکل جدیددنظولایی نقصانیته تحقوق و اتمامی ایجاب ایدرهك حضرت فاتحك همت مجددانهسی ایله اكمال و مجدداً وضع و تأسیس اولنان احکامی احتوا ایتك اوزره ترتیب و تحریر ایدلمشدر . ایننجیسی تشکیلات قدیمه دولتك مالی و عدلی قسملرینه عائددر . کتبخانه فهرستده اشبوا بکنجی مجله نك دخی : سلطان مشارالیه عائد و قانون اساسینك جزا و ویرکولر قسمنه متعلق ایکی بابنی محتوی ه اولدینی بیان ایدیلدور ایسه ده بو جهت یا کلاش قید اولمشدر . حتی ذکر اولنان کتبخانه مدیرتی و یانه سفارت سینه نك تحریراته مطوی تقریرنده : اقرب احتماله کوره سلطان احمدخان اول زماننده جمع ایدلمشدر ه دییور . بو قانونك مالی جهتی کتبخانه لرمزك اکثریسنده موجود و سلطان سلیمان خان قانونی به نسبتله معروف (قانون آل عثمان) ك مالی قسمنه مشاهددر ، لکن عدلی قسملری متفاوتدر . قارشیشدیریلور ایسه قانون سلیمانیه اولان شدید جزالرك بزم مجله ده اولدقجه تعدیل ایدلدیکی نظام ایدر . بناء علیه ایکنجی مجله نك تاریخ ترتیبی مؤخردر .

ذکر اولنان سلطان سلیمان خان قانوننامه سنده کی مواددن بعضیلری سلطان بایزید خان ثانی و بعضیلری سلطان سلیم خان اول زماننده تنظیم و تدیل ایدلدیکی کورلدیکندن بو قانونك اصلی سلطان محمد خان ثانی زماننده تحریر و تدوین اولدورق بعده خاقینی عصر لرنده برخی تعدیلات اجرا و نهایت سلطان سلیمان خان زماننده ابوالسعود افندی کی برافضلك همنی و خاقان مشارالیهك مساعددهسی ایله اتمام و اكمال ایدلدیکی و بوضورتله سلطان مشارالیه نامه نسبت اولدینی آکلاشیلدور . سلطان سلیمان خان

زماننده اكمال ايديلان مذکور قانون طبيعت مليه مركز تكاملی و زمانك تأثيری جهتريله بعد بعد تبديل و تغير کلی به دوچار اولمش و بوده بالخاصه عدلی جهته اجرا ايدلدیکی مستبان بولنمشدر .

تأسيسات و تشکيلات دولتک اساسی محتوی اولان و بک يقين زمانلره قدر احکامی امور حکومتده آرزوق تعديلات ايله مرعی بولنان برنجی قانوننامه ده ایکی جهت شایان تدقیقدر : زمان تنظیمی و محرری اولان توفیقی لیس زاده محمد بن مصطفی . بوايکی جهتن برنجیسی قانون نامه نك بعض محللرنده کوريلان قيوداتک تاريخه تطبیقيه حل ايديله جکدر . بو صورته زمان تنظیمی قطعی دکلسه . هر حالده طوغری به قریب اوله رقی بولنه جقدر . حالبوکه محرری حقدنه تاريخلرده بر کونه معلومات بولنه میور . مکرکه زمان بوبابده شایان احتیاج وثیقه لر میدانه چيقاره و یا بعض یازمه مجموعهلرده معلومات لازمه بولنه .

بو قانوننامه سلطان محمد خان ثانینک اواخر سلطنتده تنظیم و تحریر ايدلشد . زیراقانوننامه نك متنده : حالابنا ایلدو کم مدارس عالییه بحن دیو اسم قولنشد . دینسنه و بو مدارسک سلطان مشار الیه نامه منسوب جامع شریفله برابر ۸۷۵ سنه هجریه سنده رسیده حدختم اولدینی تاريخلرده بیان ايدلنسنه نظراً تاریخ مذکور دن سوکره یازلدینی، ویریلان علوفه دن اوزمان قاضیه سکرک بر اولدینی آکلاشامسنه [۱] و خاقان مشار الیه ک صوتک صدر اعظمی اولان قره مانی محمد پاشا قاضیه سکر بولنان مولی مصاح الدین مصطفی القسطلانی نك صلاحیتندن و متکلم نالحق اولسندن قوشقولانه رقی خاقان مشار الیه و زرانک درت اولدینی جهته قاضیه سکرک دخی متعدد

[۱] متن قانون نامه ده قاضیه سکر کله سی بعضاً مفرد و بعضاً جمع اوله رقی استعمال اولنشد . علوفه سنه نظراً اوزمان قاضیه سکر لکک هنوز ایکی به تفریق اولدینی آکلاشایدنندن مستسخ متن قانون نامه ده کوریلان دیگر سهولری مثللو - زیر اوزمان استنساخده قاضیه سکر ایکی ایدی - بو کله بی ده بعضاً جمع اوله رقی زیامشدر .

اولمسی القا ایتمکله قاضی عسکر لکک روم ایلی و آناتولی ناملریله ایکی یه تقسیمه سبب اولمش و بو خصوص ۸۸۶ سنه هجریه سنده وقوع بولمش اولمسه نظراً تاریخ مذکور دن اول تحریر اولدینی تبیین ایدر . لیکن بو تاریخله آره سنده اولان سنه لک هانکی سنده تنظیم اولدیغنه دایر قانوننامه دن بر قید استنباط اولته ماز ، فقط قره مانی محمد پاشا صادر تنده اولمسی اغلب احتمالدر . آشاغیده نشانیغله دایر اولان ایضاحات بو جهتی دهها زیاده تنور و توضیح ایده جکدر .

مطالعه سندن مستبان اولدینی اوزره بو قانوننامه نی حضرت فاتحک امریله ولسانندن اوله رق قلمه آلان ذات کندیسی توقیعی لیس زاده محمد بن مصطفی ^۱ دیه تعریف و بیان ایدیور . توقیعی منصبی حضرت فاتح زماننده وضع واحداث اولمشدر . لیکن زمان احدانسه دایر تاریخلرده برکونه قیده تصادف اولته میور . بو منصبه ایلك تعیین اولتان ذات مشاهیر علمادان شیخ محمد جزرینک اولاندن (ابوخیر محمد) اولدینی ظن اولنور . سلطان محمد خان ثانی زماننده بو منصبده بولتانلرک اسامیدی مرتباً مضبوط دکدر . یالکز بعض وقوعات وحادثات سببیه معلوم بولتانلر (قره مانی محمد پاشا) و (مولی سراج الدین) در . آکلاشلدیغنه کوره جزری زاده دن سوکره قره مانی محمد پاشا مدرس ایکن بو منصبه تعیین اولمش و مسند صدارته اعتلاسنه قدر موقعی محافظه ایتمشدر [۱] . آندن سوکره مشاهیر علمای عصر فاتحن مولی سراج الدین تعیین اولمشدر [۲] .

[۱] حدیقه الوزرا : ص ۱۴

[۲] سجل عثمانیده بوذامک ترجمه حانده نشانیغله تعیینندن سوکره پاشانق و بریلرک ۸۸۷ سنه سنده وفات ایتمدیکی وفاری زاده احمد پاشا ترجمه حانده دخی باش دفتر دارلقدن ۸۸۰ سنه سنده نشانیجی اولوب ۸۸۷ سنه سنده عزل ایلدیکی بیان اولمشدر . نشانیجیلرک متعدد اولدیغنه دایر تاریخلرده قید بو قدر ، بو حانده ایکنیک عینی زمانده بو منصبی اشغال ایتمسی قابل دکدر . باخصوص وفاری زاده نک ۸۸۴ سنه سنده سلطان بایزیدک لالاسی بولدینی محققدر .

۸۸۲ سنه هجریه سندن سوکره قانوننامه نك محرری اولان لیس زاده محمد بن مصطفی نك ملا سراج الدینه خانف اولدینی آکلاشیاییور . شو حالده قانوننامه نك ۸۸۳ سنه سندن سوکره [۱] وقره مانی محمد پاشانك زمان صدارتنده ترتیب و تحریر ایدلدیکنه یقین حاصل اولیور و تاریخلرده بوذات ایچون بیان اولنان ه حالا دستورالعمل اولان قوانین نافعه نك اکثری آنک نتیجه تدبیر اصابت پذیریدر ه افاده لريله تأید ایدیور .

لکن نومناسبتله اسمی میدانه چیقان مذکورذاته دائر یوقاریده دخی بیلدیردیکی اوزره تاریخلمزده و تراجم احوال کتابلمزده معلوماته تصادف اولنه مامش ، وقوعه بولان تحریات نمره سیز قالمشدر .

سلطان محمد خان ثانی و خانف سلطان بایزید خان ثانی زمان سلطنتلرنده بشامش لیس چایی مانده برذات اولدینی تاریخلرده و تراجم احوال کتابلرنده کوریلیور . بوذاتک اسمی ه نوالدین حمزه ه و پدرینک اسمی دخی علی ه در . حضرت فاتح زماننده تقیض و بر روایته کوره دفتردارلغه قدر ترقی ایدوب سلطان بایزیدخان ثانی زماننده اوچ دفعه دفتردارلقده بولمش و ۹۱۲ یاخود ۹۱۳ سنه سنده معزولاً بروسده وفات ایشدر . بعض تاریخلرده بوذات لیس زاده دیه مذکور واسمی محی الدین اوله رق مقید ایهده اوزمانده یازلمش بر مجموعه قدیمده کوریلن قید آتی بویکی مکسه نك بر اولدینی تبیین ایدیور و زماننده لیس چایی دنیلدیکی آبین ایللیور : تاریخ عزل عیسی فقیه دفتردار و نصب لیس بجای او

روم منکن بنه فلماغه خراب	لیس چون کلدی و عیسا کندی
اهل دلر ددر تاریخن	لیس عیسانی عجب نفی آندی

۸۹۱

[۱] قاضیمسکر اولان مانیسا جلیبسی دیملکه معروف محی الدین افندی عربی برینک قائلی حفته حضرت فاتح طرفندن ایرادایدیلان سؤالک جوابی بعدالتدقیق و بره جگنی عرض ایلش ایدی . سلطان مشارالیه نشانجی بولنان مولی سراج الدینی بالجب عین سؤالی ایرادودر حال جوابی آلمش ایدی . بوخصوص محی الدین فندی نك قاضیمسکر لکدن عزائی موجب اولدی . بوده ۸۸۲ سنه سنده در .

بونک اوغلی اولوب ایس زاده دیه معروف اولان پیر احمد چایی سلطان سلیمان خان قانونی دوری علماسندندر ، ۹۵۲ - سنه - نده وقت ایشدر . بالاده کی ایضا احاطه نظراً هرایکینک دخی بوقانوننامه نك محرز اولان ایس زاده محمد بن مصطفی اولمدینی تبین ایدر . یازیسندن وبعض محلا نده موجود قیوداتدن بوقانوننامه نك زمان تخریرده قلمه آندینی استنباط اولنان بر جموعه عقبه ده مندرج بعض مباحث عامیه نك نهایتده ایس زاده محمد افندی اسمی مذکور اولما له موسی الیهک فاتح عصری عاماسندن اولدینی تمین ایدیور .

بوقانوننامه دولتک قدیم تأسیسات وتشکیلات اساسیه نی حاویدر . بالمله مأمورین ومستخدمین دولتک وظائفنی وصورت نشوونما سی وبوظائفی ایفا ایچون آله جنی عائداتی ومراسمه مراتب تشریفاتیه نی ومرحالده بوندره عاند برچوق خصوصاتی جامعدر وبوقاریده بیان اولدینی اوزره تأسیساتک جزایه عاند احکامندن یالکیز برنبذه بحث ایدر . بوقدیم تأسیسات وتشکیلاتک احکامی برخیلی تعدیلات ایله برابر امور دولته برچوق زمان بقابولمش ومرعی بولمشدر .

خصوصات مذکوره متن قانون نامه ده کوریله چکی اوزره مراتب اعیان واکبر ، سلاطین عظامه لازم اولان ترتیب و آیین ، احوال جرایم واهل مناصبک عائداتی اولمق اوزره اوج بابه تقسیم اولمشدر ، مع مافیله شو جهت نظر دفته تصادف ایدر که کرک کاتبنک قصوری وکرک سائر بعض تأثیرات بونک یک قاریشیق قلمه آلمسنه سبب اولمشدر . مراسمدن بحث ایدبلیر ایکن وظائفه کچلمش ومراتبدن بحث اولنور ایکن منشاء مأمورین یازلمش وبوصورتله افاده ده اطراد کوسترلیه رک عدم انتظامه دوشولمش وآره صره یک مهم پارچه لر صیقه شدیرلمشدر .

ابتدای کلامده بیان اولدینی اوزره مورخلرمن آره سنده عالی افندی مرحوم تأسیساته دائر آجدینی فصلده برنجی دفعه بوقانونک

اسمى ذكر ايدر ونظر مطالعه دن كچيرديكنى سويلماكله برابر مواد
مدرجه سندن يك چوق استفاده ايتديكى آكلاشيلور . عالينك افادانى
ايه بوقانوننامه مقايسه اواندينى تقديرده حضرت فائخ عصر نده كى احكامدن
هانكيلرينك مورخك زمانده معمول به ويا . مدل اولدينى نمايان اولور .
متن قانون نامه ده مهيم قلمش بعض خصوصاتى دخى تعريف وايضاحه همت
ايتمشدر . مورخ هامر ايسه عالينك افاده سنى عينا اقتباس ايتمشدر .

لطفى پاشا مرحومك « آصفنامه سى » و بر نسخه سى روان
اوطه سنده كى كتبخانه ده موجود اولوب تدقيقندن سلطان ابراهيم خانه تقديم
ايدلديكى آكلاشيلان امور دولته عائد رساله بوقانوننامه نك تأسيات
ومراسمه عائد اولان موادينك برشكل ديكره افراغى وبعض جهتلرينك
ايضاخى صوتيه حصوله كتيرلمشدر . (عيىدى [۱]) نك « خزائن
القانون » سى ايسه آصفنامه نك نظماً قلمه آلمسندن حصوله كمش وهبيچ
يرشى علاوه ايدلماشدر .

انجمنجه جلب ايديلان مذكور قانوننامه لرك ايجاب ايدن جهتلرينك
بالتحشيه نشرينه قرار ويرلدى . بو حاشيه لر ايچون عالينك كنه الاخبارنده
و آصفنامه ده و سلطان ابراهيمه تقديم ايديلان رساله ده بولان ايضاحاتدن
وقوچى بك وعين على افدى وقوچه سكبان باشى رساله لرندن موجود
تشرىفات وبك چوق قوانين آل عثمان كتابلرندن استفاده ايدلمشدر .

محمد عارف

[۱] اسمى عبدالصمدر . (كوكرچنلك) شهر ننددر . اوزون مدت
استانبول وعربستان ومصر طرفلرنده سير وسياحت ، بعده (بودين) شهرنده
اختيار اقامت ايتدى . اوراده كاتب احكام بعده روزنامه چي اولدى . والى
عثمان پاشا نامه ۱۰۴۹ سنه سنده بوكتابى نظم ايتمشدر .

قانون نامه آل عثمان صورت خط همايون سلطان

محمد خان انارالله برهانه

بسم الله الرحمن الرحيم

بوقانون بوقانون نامه اتام و ددهم قانونيدر و بنم دخى قانونمدر

اولاد كرامم نسلاً بعد نسل بونكاه عامل اوله لر

حمد بى حدو ثناء لا بعد اول خالق بيجون جل عن الريب والمنون در كاهنه
اولسونكه نظام وانتظام عالمى احسن ترتيب اوزره ايجاد ايدوب احوال
موجوداتى قانون حكمت مقرونى اوزره بى مشير تدبير خلق ايلدى
وصلوات بى غايت اول سرور كائنات ومفخر موحودات اولان سلطان
المرسلين و اشرف النبيين اوزرينه اولسونكه انك دحى سنت شريعت
شريفه سى سبب ترتيب دين متين تهذيب شرع مينددر بعد ذلك
بو اوراق قواعد سلطانى و صحفه قوانين خاقانينك جامى اولان عبد حقير
كثير التقصير محمد بن مصطفى المعروف بليس زاده التوقيمى حالا پادشاه
روى زمين و شاه شاه - پهر تمكين فلك رفعت خورشيد منارات سلطان
سلاطين جهان و خاقان كامران عاليشان فاتح بلاد الروم بنصر الله الملك
القيوم ناظم امور دين و دوات و معين قوانين قدر و سلطنت صاحب
المعازى المشهورة فى الافاق مالك سرير الاخلافة بالاستحقاق قهرمان زمان
صاحب الامن و الامان السلطان الاعظم خايفة الله فى العالم السلطان

ابن السلطان محمد خان ابن السلطان مراد خان ابن السلطان محمد خان
 ابدالله دولته وایدسلطنته حضرتلرینک زمان شریفلرینده بو عبد حقیر
 خدمت طفرای غمراهه استخدام اولنوب وقتا که سعادتلو پادشاه خورشیداشتهار
 حضرتلمری تشریف سریرسلطنت ایتدکه ایام سلطنتلرینده بونجه فتوحات
 عظیمه میسر اولوب خصوصاً حالا دارالسلطنت اولان محروسه عظمی
 ومدینه کبری اولوب مطمح انظار سلاطین جهان اولان محیه مرعیه
 قسطنطیه فتح میسر اولدوقده سابقاً اجداد عظاملمری زماننده اولان
 قوانین مضبوطه دفتر اولنویوب اکسک اولان برلرین دخی کندولری
 رأی منیر ولایت تأثیرلری ایله تکمیل بیوروب دیوان هابونده ابدالاباد
 معمول به اولوق ایچون برقانون نامه تخریر اولنوق لازم کلمکین بو عبد حقیر
 فرمان جلیللمری اوزره نظم وانشا ایدوب هرکس مستفید اولنوق ایچون
 اصطلاح وعبارتدن فراغت اولنوب لسان پادشاه کردون وقاردن نقله
 یازیلوب واج باب اوزره قلندی

مراتب اعیان واکابر بیاننده در

سلاطین عظامه لازم اولان ترتیب و آیین بیاننده در

احوال جرایم وهر اهل منصبک عایدلری بیاننده در

بلکل که اولا وزرا وامرانک وزیر اعظم باشیدر جمله نک اولوسیدر
 جمله امورک وکیل مطلقیدر ومالک وکیلی دفتردارمدر واول ناظریدر
 واولتورمده وطورمده ومرتبهده وزیر اعظم جمله دن مقدمدر
 وشیخ الاسلام علمانک رئیسیدر ومعلم سلطان دخی کذلک سردار
 علمادر وزیر اعظم المری رعایه اوسته الموق مناسیدر امامفتی وخواجه
 سایر وزرادن برنجه طبقه یوقاریدر وتصدر دخی ایدرلر

وبرجمیت عالی وبرجمع اهالی اولسه اهل دیوانه اخردن ادم قرشمسون
 اولا وزرا انلردن صکره قاضی، مسکرلراندن صکره دفتردارلر اندن صکره

یکچیری اغاسی وسائر اوزنکی اغالری [۱] میرعلم [۲] وقبوجی باشی [۳]
ومیراخور اوتورر .

مال دفتردارلرم جمله استانه سعادتده اولان اغالرمدن یوقارو اوتوررلر
وجمله سنجاق بکیلرندن یوقارودر ویوقارو اوتوررلر الی کره یوز بیک
اچقه بلکه دخی اولورسه انلردن یوقارو اوتوررلر وبکلر دفتردارلرک
الته اوتوررلر

واغالردن یکچیری اغاسی سایر اغالرک بیوکیدر باش یکچیری اغاسی
انک الته میرعلم انک الته قبوجی باشی انک الته میراخور حالا میراخور

[۱] یکچیری آغاسی ، میرعلم ، قبوجی باشی ، میراخور ، چاوش باشی ،
چاقرجی باشی ، چاشنکیر باشی ، بلوک باشی آغالری یعنی آتی بلوک دنیان سپاه
و ساحدار و غربای یمین و یسار و علوخیان یمین و یسار اوجانلری آغالربنه اوزنکی
آغالری یاخود آغابان رکاب هایون تسمیه اولور ایدی . بونلر بادشاهک آتک
یاننده یوزیمک امتیازینه مالک ایدیلر .

[۲] مرتبهجه یکچیری آغاسنک مادونی ودیکر اوزنکی آغالربنک مافوق
اولا میرعلم لوی سـ طایینک حاملی و علم مهترلربنک آسری ایدی . بتون بکلر
بکیلرندن انک و سنجاق بکلرندن بیک اچقه عائداتی واردی . دولت عثمانیهده
بک قدیم بر مأموریتدر . بعد بعد مرتبته تشریفاتیجه میرعلمک خاصه دنیان بو
مأمورلره بیوک و کوچک میراخورلره قیوجیلرکتخداسنک تقدم ایتدیکی توجیهات
پوسله لرندن آکلاشیلور . مع مافیله دائما درگاه عالی قبوجی باشیلربنک پیشواسی
یولنشددر . برن مهترلر ایکی قسمدر : برنجیبسی سفرهایرنده اوتاغ هایونی قوروب
قالدیرمه . مأمور اولان چادر مهترلری درکه آسریلری مهتر باشی ایدی . ایکنجیبسی
سفرهایرنده اوتاغ هایون اولنده نوبت چالغه مأمور اولان علم مهترلری اولوب
ضابطلری سازنده باشی ایدی .

[۳] دولت عثمانیهده قبوجی باشینق مأموریتی بک قیددر ، اوائلده بر
اولدینی حاده سوکره درت بعده اون عدده ابلاغ اولنوب بریبسی باش قبوجی
باشی اولدی . بونک عائداتی مالک عثمانیهده بولنان محضر باشیلرله متعلق تیمارلر
اولوب سائرلربنک معین عائداتی یوق ایدی . افلاق و بغداد بکلری تبدیل و تجدید
اولندقه نصب اولنان بکی عملنه کوتوروب بکامکه بونلردن بری مأمور اولور ،
بک چوق نقود وسائر ایله عودت ایدر ایدی .

دولت پادشاهیده ایکی اولمشدر [۱] امیر اخور التته چاقرجی باشی [۲]
انوك التته چاشنكیر باشی [۳] انوك التته سـایر بلوك اغالری انلرك التته
چاوش باشی [۴] انوك التته قیوجیلر كتخداسی [۵] انوك التته

[۱] میراخورلر بیوك وكوچك ناميله معروف ایدلر. برنجیسی آخور خلفنك،
سراجلرك، بدكچیلرك آسری ایدی. پادشاهك نشله ده. وجود دیک قطار دوه سنك و ایکی یوز
قطار قارلریك خدمته. أمور اولان دوه جیلرك وقاطر جیلرك ضابطلری بولنان ساربان
وخرینده باشیلر دخی بونك زیر اداره سنده ایدی. چایر زمانسنده اطرافده
بولنان بلكل سرعالرك اولتری صانهرق امانندن بیک یوك آخه قدرینی ركاب هایونه
تسلیم وبقیه سنی درجیب ایدر ایدی. بیوك میراخور قیوجیلر كتخدالغنك مافوق
ایدی. شیمدیکی اصطلح عامره مدیر بذر. ایكنجیسی كوچك آخور خلك سنك
وعربه جیلرك ضابطی اولوب سفر هایونده ایچ اوغلانلرینه باركیر اعطا وپادشاهك
عربهلرینی محافظه ایتمك دخی جمله وظائفندن بولنور ایدی.

[۲] سرای هایونده بولنوب شكار خاقی دیزلن كروهك آسری وپادشاهك
آوجی باشیسی ایدی. علوفه سی یومی یوز التمش آخه ایدی. كروه بده چاقر.
جیان خاصه، شاهینجین، آتمجه جیان ناميله اوچ قسمة تقسیم اولندی، صوك
ایکیسنه طوغانچی باشی و آتمجه چی باشی ناملریله ضابطلر تعیین ایدلدی. مع مافیله
خیلی وقت چاقرجی باشی چاقرجیان خاصه نك ضابطی و دیکر لرینك آسری ایدی.
[۳] سرایده بولنان چاشنكیرلرك ضابطی ایدی. دولت عثمانیه ده پك قدیم
برمأمور بئدر. پادشاه دیوان كونلری خاص او طده طعام ایتمكده يك صحنلرینی
كونورمك چاشنكیرلرك وظیفه سی اولوب چاشنكیر باشی دخی اوكلرنده بولنور ایدی.
[۴] چاوشان دركاه عالیك ضابطی ایدی. چاوش باشی بوم مخصوصنده
النده كوموش دكنك اولدینی حالده دیوانده طورر. و قوعبولان دعاوبده اجرا
مأمور بئنی ایفا ایلر ایدی. صدارت كتخدای رسمیسسی اولدینی زمان آنك بعض
مصالحی دخی اجرا ایلر ایدی. بومقام اكثر رجال دولتك مافوق اولوب بیوك
وكوچك تذكره جیلر دخی. مامون اول و نایسی ایدی.

[۵] سرای جدید هایونك باب السعاده دن ماعدا بتون قیولرینی بکلایان
وقیوچی ذیلی اوجاغه منسوب بولنان بوابان دركاه عالی و باب هایونك آسری
ایدی. بون دركاه عالی بوابلری بیک طقوز بیکری بش و باب هایون بوابلری درتیوز
اون یدی که جمعا ایکی بیک اوچیوز فرق ایکی نفر اولوب برر بلوك باشی اداره سنده
اولوق اوزره اولكیسی فرق ایکی و ایكنجیسی بش بلوك منقسم ایدی. علوفه لری
بیک التی یوز اوچ آخه اولوب اوچ آیده بر آلورلر ایدی.

جبهه‌چی باشی [۱] انک الته طویجی باشی [۲] اوتورر .
 و دیوان هایونده صدرده اوتورمقی و زرانک و قاضی عسکرک
 و دفتردارلرک و نشانچیلرک یولیدر اولا و زرا اوتوروب بر جنبه قاضی
 عسکرلر انلرک الته دفتردارلر اوتوررلر و اول بر جنبه نشانچی اوتورر
 و نشانچینک مرتبه‌سی اکر وزارت و بکار بکیک ایسه دفتردارلره
 تصدیر ایدر و سنجاق ایله نشانچی ایسه دفتردارلردن اشغه اوتورر القابی
 دفتردارلر القابیدر مرتبه‌سی انلر مرتبه‌سیدر

و مال دفتردارلرم شاه زاده لاله‌لرینک اوسته اوتوررلر
 و خامت و قشلق و یازلق واکمکده و زرا و قاضی عسکرلر و دفتردارلر
 برابر کیدر

وصفه دیوان عالیده اوتورمقی بکلر بکی لرک یولیدر و بکلر بکی لرو زرا الته
 دفتردارلر قاضی عسکرلر الته اوتوررلر سنجاق بکلری طشرده اوتوررلر
 و جنبه مال دفتردارلرم کرک استانه‌مده و کرک مالک محروسه‌مده اوله‌لر
 مرتبه اوتورمده و القابده برابرلر

و بکار بکیلر و زرادن بر طبقه آشفه‌در و تخت قاضیلرینه تصدیر ایدرلر
 دارالسطم قاضی‌سندن غیرینی دفتردارلرمدن اشغه اوتوررلر
 بالذات رکاب هایونمه صاحب عرض اولانلر قاضی
 عسکرلرم و دفتردارلرمدر و ایچ خلقندن قیو آغاسی [۳]

[۱] قدیم عثمانلی اوردوسنک قیو قولی دینلن خاصه عسکرینک پیاده قسمندن
 اولوب بولنرک مهمات حربیه‌سنگ تجدید و تعمیر و وقت حضرده محافظه‌نه، زمان
 سفرده توزینه مأمور بولنان جبهه‌چی ارجانک آغاسی ایدی .
 [ ] شیمه‌بکی طویخانہ نظارتنک سلفیدر .

[۳] قیو آغاسی یا خود باب‌السعاده آغاسی‌سرای هایونده اولان خادم آغلرینک
 ضابطی ، بالجمله اندرون مأموریتلرینک آمری ، حرم و عموم دائره هایونک
 ضبط و ربطنه مأمور ایدی . ۹۹۰ - نه‌سنده دارالسعاده الشریفه آغلانی احداث
 اولنهرق قیو آغاسنک زیر نظارتنده بولنان حرمین هایون اوقافی ایله اوقاف
 محاسبه‌جیلکی و اوقاف هایون مفتشکی بونک اداره‌سنه نودیم قلمش و بوسورتله
 دارالسعاده آغاسی تمایز ایدرک سرای هایونک برنجی ضابطی اولمش و بعدبدر
 باب‌السعاده آغلانی دخی آنک تحت امرینه داخل اولهرق اهمیتنی غائب ایتشدر .

و اوده باشی [۱] و خزینه دار باشی [۲] و کیلارجی باشی [۳] و سرای عامره مک اغاسی [۴] صاحب عرضدر اما قبو اغاسی اولان اختیار باشدر اکثریا اوده باشی و قبو اغاسی عرض ایتمک کر کدر و نامه ایله عرض ایتمک کوتزی بکلر بکیلرک و امرانک و قضاتک یولیدر بالذات عرض ایتمک مرتبه سی عالیدر و بکلر بکیلک درت کمنه نیک یولیدر مال دفتردارلرینک و بکلک ایله نشانجی اولانک و شیوز اچقه قاضیلرک و درت یوز بیک اچقیه وارمش سنجاق بکلرینک یولیدر و سنجاق بکلر کوتزی اغالرک اوسته اوتوررلر و نشانجیلق داخل و سخن مدرسلرینک یولیدر و مال دفتردارلرکندن نشانجی اولسه اول بکلر بکیلک حکمی ایله اولور و رئیس الکتاب نشانجی اولسه سنجاق حکمی ایله اولور [۵]

[۱] اندرون و یاخود ایچ آغلری تسمیه اولانلرک برنجیسی بولوب پادشاهی کیدروب صوبه مأمور ایدی . بوندن طولای ذات هایونه جلهدن زیاده مقرب اولغله قبو اغاسی پایه سنده ایسه ده ظاهرآ آکا تابع ایدی . اکثریا ایچ اوغلانلرندن و بعضاً خادم آغلرندن تعیین اولنور ایدی . بومی آلمش اچقه علوفه سی و سنوی جامه خاصه پادشاهیدن بش پارچه اتوابی وار ایدی .

[۲] ایچ آغلرینک ایکه نجیسی ایدی . خزینه هایون خدمه لرینک ضابطی اولوب بونلرک انضباط حاللرینه دقت ایدر و خزینه هایونک محافظه سنه اهتمام ایلر ایدی . پادشاهک دستار و سجاده سی دخی النده بولنوردی . آق آغلرندن انتخاب ایدلیردی .

[۳] اندرون آغلرینک اوچه نجیسی ایدی . خاص کیلار خدمه لرینک آصری اولدوق بونلره و کیلار خرجنه و مینجه نظارت ایدر ، شربت و طاقلی اعمال ایلر ایدی . [۴] ایچ آغلرینک دردننجیسی اولوب اندرون هایون نامنی آلان خاص ، بیوک ، کوچک اوطلرک و سرایک محافظه سنه نظارت ایدر و معیتنده قرق نفر آق آعا بولنور ایدی .

[۵] متن قانوننامه نیک دیگر مخلصنده نشانجیلک وظیفه سی طفرأ چکسک اولدنی بیان ایدلیرکی حالده بوراده علمادن نسیبک بالخاصه ذکر و ایرادیدلسی دوللره یازیلان نامه هایونلر تحریرینک دخی بونلره محمول بولمسنه مینیدر . علمانک دخی علوم ادبیه واقف و اصول تحریره آشنا ذواتی تحری اولنورق تعیین ایدلیردی . نشانجیلک احداثدن اول دخی نامه هایونلر علمانک بوخصوصه صاحب اقتدار بولنانلری جانبدن یازلمش ایدی . بعده علمادن نصب خصوصی ترک و رئیس الکتابلر تمایز ایتمکله نشانجیلق وظیفه سی

ومال دفتردارلری سنجاق قبول ایتسه درت یوز لای بیك ایله ویریلور
ویکیچیری اغلی و سائر اوزنکی اغلینه درت یوزاوتوز بیك ایله ویریلور
ودرت یوز بیك ا کسکلی سنجاق بکی بکلر بکیلر اولمز آستانه مده
دار السعادتیم اغلری سنجاغه چیقسه درت یوز بیك ایله چیقیر
ودیوان هایونمده طعامده وزیر اعظم ایله باش دفتردار و سائر وزرا
ایله دفتردارلر و نشانچی بی یه لرو قاضی عسکرلر بشقه یرلر
ومال دفتردارلرینک و بکاک ایله نشانچیدن وزیر دخی دفعه اولوق
یولدر وقانونمدر .

وزیر اعظم اوکندن قالقان طعام چاوش باشنه یولداشدر ایله یسون
واول وزرا اوکندن قالقان طعام رئیس الکتانه نفرلریه یسون وقاضی
عسکرلر اوکندن قالقان طعام قپوجیلر کتخداسنه ویرلسون
چاوش باشر ورئیس الکتاب وقپوجیلر کتخداسی خدمتکاردر دیوانده
اوتورمزلر واغلردن میر علم وقپوجی باشی کلث لارم کلسه آنلر دخی
اوتورمزلر وبر مصاحت ایچون معزول بکلر بکیلر کیرسه ویا معزول بک
کیرسه معزول بکلر بکیلر وزرا آلتنه نشانچی آلتنه و معزول بکلر دفتردارلر
آلتنه اوتورملر معزول بکلر بکیلر ا کریمی یوایله منصبلردن کیش مال
دفتردار لغنده ویا خود اوزنچی اغلغنده اوامش بکلر بکی ایسه اوتورملر
و خدمتکارلرینه مجوزه [۱] کیدرمک وزرانک وقاضی عسکرلرک

یا لکز طغرا چکمکدن عبارت قلدی ، اراضی وقرایه متملق یعنی دفترخانه
عاصرده مسطور اولان زعامت و تیمار و خواص و اوقاف نریه لری انتقال ایتدیکه
قیدینک توقبی قلمی ایله تصحیحی اموری دخی بوکا تفویض اولندی .

[۱] دوات عثمانیه ده مستعمل عمامه لردن بری ایدی . سلطان سلیم اول
طرفندن احداث اولندیقی جهنله « سابی » تسمیه اولنان قوروقدن اوستنده بولنان
قرصی ونس کچی بر شی ایله تقریب اولورودی . رجال بیرون واندرون ایام
عادیده وقپو کتخدالری ، شهر ایتی ، احتساب آغایی و سائر بعض . اهورین
آلای کولری کیرلر ایدی . عثمانیله رجه ابتدای استعمالنه دائر تاریخلرده معلومات
یوق ایسه ده قدیم اولدینی آکلاشیلور .

ودفتردارلرک یولیدر و بکلر بکیلمر و سنجاق بکیلمر اسکفلری [۱] یورتمک
کر کدر

وسلام چاوشی [۲] وزیرایه ودفتردارلره تعیین اولتمق کر کدر
وطغرای شریفی و زرالر چکوب نشانجی یه یاردم ایتمک قانونمدر
وباش دفتردارجه مالمک ناظری اولوب امور عالم اکا مفوضدر انک امر
تسور اولماز براچه نه داخل و نه خارج اولور وانک قدری روم ایلی بکلر
بکیلمر ایله برابردر وجهه مالم دفتردارلری مالمک و کیلریدر قبض و بسطی
انلره مفوضدر وجهه کتابک عزل و نصبی انلره مفوضدر

مشاوره امور سلطنتی وزیر اعظم سایر وزرا ایله ودفتردارلرم ایله
مشاورت ایده لر انلردن غیری کمسنه واقف اولیه

وطغرای شریفم ایله احکام بیورلمق اوچ جانبه مفوضدر امور عالمه
متعلق احکامی وزیر اعظم بیورلدیسی ایله یازیله و مالمه متعلق اولان احکام
دفتردارلرم بیورلدیسی ایله یازم لرو شرع شریف اوزره دعوا حکمن قاضی
عسکرلرم بیورلدیسی ایله یازم لر

وباش دفتردارلرم دخی امورنی وزیر اعظم ایله مشاوره ایده لر امور
خفیه ثانی دونیه

واولادمدن وفات ایدنلرک میتنه وزرام وقاضی عسکرلرم ودفتردارلرم
حاضر اولد لر

ومال دفتردارلری باش دفتردار اولمق یوللریدر ودفتردارلغه اوچ

[۱] اسکف یاخود اسکوف رومجه در . بر بحتی اندازه دن زیاده اوزونلنده
اولوب کیلده کده نصبی آرقه یه سارقان ویکبچری کچه لری طرزنده اولان بر نوع
سرپوش ایلی . بونک قرمزى قطیغه ایسنی ایکی طرفته برده زان طاقه رق
سلحدارلر کیلمر ایلی . اسکوفک آلون ایله تزینى سلطان مراد خان اول
زماننده ابتدار ایتمدر . سبی تاریخلرده مسطوردر .

[۲] وزرائک ایچ کده کاپیسی تعبیر اولنان یکریمی درت آغانسک مرتبه جه ایکنجیبی
ایلی . مادونی بولنان قبوجیلر کتخداسی ایله تشریحاتی وظیفه سنی ایفا ایدرلردی .

پایه ده چقرلر ولا دفتر امینی [۱] و شهر امینی دفتر دار اولمق قانونمدر و بیولک اوچیوز اچمه قاضی دفتر دار اولمق قانونمدر و اوچیوز اچمه قاضی بشیوز اچمه مرتبه سنده در و حالا اوچیوز اچمه قاضی بر کمنسه واردر اوچیوز و وارد قدن صکره مال دفتر داری اولمق قانونمدر و رئیس الکتاب رعایت اولنورسه دفتر دار اولمق قانونمدر [۱]

[۱] شمدهکی دفتر خاقانی ناظریدر . ممالک عثمانیه ده بولان تیمارلر وزعامت لر و خاصلر و اراضی به متعلق ماجله معاملات قدیمأ دفتر خاقانی اداره سنه عائد اولدینی جهنله تیمار وزعامت توجیهاتی و بوبابده وقوع بولان منازعاتک محل فصلی دائره مذ کوره ایدی . حین نخر برده خاص و تیمار وزعامت قید اولنان قریه لر اجمال . هر نریه نلک مقدار اهالی و اعشار و سائره کبی رسوماتی منصل و وقوع بولان توجیهات براتلری روزنامه چه ناملرنده اولان دفتر لره قید اولنور ایدی . دفتر امینی اولجه نش نجه ممالک معینده ایکن صوکره آکا تقدم ایلدی . منابره مناصبتدن ایدی .

[۲] دولت علیه ملک مالیه سی قدیمأ دفتر دار نامنده کی مأمور لرله محول اولوب بولنردن سر کیزده اولانلره قید دفتر دارلری و طشره ده بولنانلره کنار دفتر دارلری دینلور . دفتر امینه سر بوط تیمار دفتر دارلری ایله التباس و وقوع بولمق ایچون جمله سنه خزینه یا خود مال دفتر دارلری تسمیه ایدلور ایدی . تأسس دولندن پک آزمدت صوکره امور مالیه دفتر دار نامنده بر مأموره بودیم . سلطان محمد خان ثانی زماننده بو مأموریت روم ابلی و آناتولی ناملریله ایکی به تقسیم اولندی . بده بولنرک اداره لرنده کی روم بلی و آناتولی قملرندن راز معامله تفریق اولنوب استانبول مقاطعاتیله برکشد بر بله نرک شق ثانی نامیله بر دفتر دارانی ده احدات ایلدی . بوضولته دیوان مایونده اولان دفتر دار اوچ عدده ابلاغ اولندی . مؤخرأ روم ابلی و آناتولی دفتر دارلری اقبلی ترک او انوب او ایکی به باش دفتر دار و شق اول دفتر داری نامی و برلر ایکی کبی آناتولی دفتر دارینه شق ثانی و دیگرینه شق ناک دفتر داری تسمیه اولندی . بده بده دفتر دار رابع اسمیله بر مأموریت ده احدات اولندی ایسه . متعاقبأ الفایلدی . باش دفتر دار مالیه به متعلق دعوالری فصل ایدر . اقتضای سنه ظهیری امضا ایتمک اوزره طفرالو اسلر و برره اور معظمه بی عرض ایدر ووزرا ایله حضور پادشاهی به کبر ایدی . دیگر ایکی سنک وظائفی پک خفیف و نوادر حکمنده قالدیفندن بولنر قید حیات وجهله عظمای رجال دواته توجیه اولنمه باشلادی . تنظیمات خیره دن صوکره شق اول دفتر داری نامی مالیه ناظرینه تبدیلی و دیگر دف دار لقلر اغالو اولندی . بر مصر حکومتی الده اولان محللر ضمیمه ممالک ایلدکده حلبه اقامت و حلب و شام و آناتولی نرک منتهای شرقیسی امور مالیه سنه

ومراتبه دفتر امینی انوك الله شهر امینی انوك الله رئیس الكتاب
اوتورر لر

وشهر امینی یوز یکرمی اچہ علوفہیہ متصرف اولور [۱]
کتاب مراتبندہ رئیس الكتاب [۲] انوك الله یکیچری کاتی انوك
آلته روزنامه جی انک آلته مقابله جی مقاطعه جی انک الله تذکرہ جی
انک الله رئیس کاتبیری اوطورر

یوقازوده مذکور اولان کتاب خواجه مقامنددر انلر دیوانه
اوزون بکلی اوست کیرلر رئیس کاتبیری نفردر وبوذکر اولنان کتابک
عزل ونصی دفتردارلر مه مفوضدر انلرک خدامیدر .
وعلوه لی متفرقه چاشنکیرلردن مقدمدر چاشنکیرلر [۳] دن صکره

نظارت ایتمک اوزره عرب وعجم دفتردارلری نامیله بردفتردارلری احداث اولدی .
بعده بودفتردارلری حلب ، دیاربکر ، شام ، طرابلس شام ، ارضروم نامیله بش
دفتردارلره آیرلدی . اسناپولده اولان آناتولی قلندرن دخی اولا سیواس بعده
قره مان آیریلدیرق وآناتولی ایالتی امور مالیہ سی دخی مرکزدن نفریق ایدیلرک
اوج دفتردارلری اغذا اولدی . مؤخرأ ! کتر ایالاتہ برر دفتردارلری احداث
ایدلی . ایسته بولرہ کنار دفتردارلری تحبہ اولوردی .

[۱] شیمدیکی کی امور بلدیہ ایله مشغل اداره نیک رأس کارنده بولنان ذات
اولیہ ب صرف سرای مزبونه مخصوص بره امور بیت ایدی . سرایده وقوع بولان
انشا آتک مزمره وسائرہ سی بانمدارک اتمانی وچالیشانلرک استحقاقی تسوبه ایله
حایلرینی نوتار وسرای مزبون اندرون و بیرونی مستخدمینک بعضیلرینک علوفه لرینی
توزیع ایلر ایدی .

[۲] شیمدیکی خارجیه ناظریدر . بومأموریت اوائلده دیوان مزبون یاخود
رئیس کاتبیری ذیلان کتابک آمری ونشانیجینک معیتی ایدی . بعده درسماعنده
سفرای احذیه نکثر ایدیکندن آنلرله مکالمه خصوصی دخی مأموریتنه منضم اولدی .
بوصورنله رتبہ سی ترفه ونشانیجیلرہ تقدم ایلدی . تنظیمات خیریه دن سوکرده ده
نامی خارجیه ناظرینہ تبدیل اولدی .

[۳] چاشنکیرلر قانوناً قرق نفر اولوب سرای مزبونده کی خاص اوطه ده
اولانلردن چیقاریلورلر ایدی . علوفه لری نقصان وزانده اولماق اوزره قرق آچہ
اولوب کوچوک روزنامه جیدن آلورلر ایدی . مؤخرأ بوزاون بدی نفره ابلاغ اولمشیلر
ایسده مقدار علوفه لری تزید و تنقیص ایدلی .

تیمار متفرقه سیدر انردن اشغه چاوشلردز [۱]
 چاوشلرله کاتبلر قنقی سی اسکی ایسه اکا اعتبار اواتور
 وچاوش وکاتب تیماری سر بستدر
 وعلوفه متفرقه لرینک یولی تیمار دفتر دار لغیدر تیمار دفتر دارینک
 یولی دفتر کتبخدا لغیدر [۲] وروم ایلیتک دفتر کتبخداسی رعایت اولندقدمه
 مال دفتر داری اولمق جائدر
 وریس کاتبلرینک یولی خزیننه کاتبی اولوب مقاطعه حی [۳] و محاسبه حی
 اولمقدر

[۱] چاوشان درگاه عالی اوچیوز بکرمی درت نفر ایدیلر ، سرایک بوستانچی
 و سائر اوجانلردن آاورلردی . علوفه لری آلتش و قرق و اونوز آخچه اولمق
 اوزره متفاوت ایدی . چاوشلر بیزانلر سلجوقیلرده ده وار ایدی . اوائل
 دولت عثمانیه ده سفارت . مخبرات سیاسی و اسطه لرله اجرا قلندینی کی
 اداره و نفحس و تحقیق احوال مملکتنه دخی بوئر مأمور ایدیلر ایدی . مؤخرأ
 بو خدمت لریک بعضی قپوخی باشلره انتقال و سفارت کی خصوصات دخی دیگر
 مأمورلره تودیع اولنمه باشلادی . چاوشلرک و طیفه لری دیوان همیونده خدمت
 ایتمک ، پادشاه شهری طولاشمه چیقدقمده طایفه لری طپوزلرینی اوموزلرینه
 قویوب آلائی اوکنجه یوریمک و سفر پادشاهی وقوع اولنده باشلرینه تللر طاقوب
 اوناغ همیون اوکنده نوبت چالنیر ایکن ال قاوشدیروب طور مق کی خصوص ندن
 عبارت قالدی .

[۲] از اضیسی تیمار وزعامت و خاص صورت لرله نفویض اولنان ایالاتده نیر
 معاملاسه مأمور اولانلره تیمار دفتر داری ، بونک اوزرینه وزعامت ایشلرینه مأمور
 بولسانلره دفتر کتبخداسی ذیل لور ایدی . بونلر دفتر امانتنه مربوط ایدیلر ،
 خاص صورتیه عائدات تخصیص ایدیلرک زعامت توجیه اولنوردی .

[۳] ممالک دوات علیه ده بعض محللرک رسوم و حاصلاتی اصحاب تیمار وزعامته
 نفویض و خاص اوله رقی نفریق ایدیلر بوب خزیننه دن نهایت ابکی سنه اولمق اوزره والیرله
 و میرلورله و منترملره التزام اولنور ایدی . مقاطعه حی مقاطعاتی جاری دفترک حامی
 و بو ایش ایله مشغول کاتبلرک آسری ایدی . منترملردن آخچه تحصیل ایدنده
 مباشر دیرلر ایدی . بعده زیاده حاصلات کتیرن تیمار و زعامتلر محلول اولدجه
 توجیه اولنوب جانب مچیدن ضبط ایله التزام اولنمه باشلاش و بونلره ده
 مقاطعات میریه تسمیه ایدیلن ایدی . بیوک شهرلرده دخی قنطاریه وکیاله

و صحن ملالری مقام مولویتده در آنلر جمله سنجاق بکارینه
تصدر ایدرلر

داخل مدرسی و خارج مدرسی دخی مقام مولویتده در و خارج
و صحن و داخل اللشر اچه ایله اولور حالیا بنا ایلدو کم مدارس عالییه
صحن دیو اسم قونشدر صحنن بشیوز اچه ایله قاضیاغه وصول بونور
و ایاصوفیه مدرسه سندن داخی کذلک بویله وصول بونور

و ابتدا یکی ملازم یکریمی اچه مدرسه یه اندن یکریمی بش اندن اوتوز
اندن اوتوز بش اندن قرق اندن قرق بش اندن اللی اچه یه واصل اولور
الللی اچه مدرس جمه اغلرک اوسته اوتورر صحنه واردقندن صکره بشیوز
اچه قاضی اولور اندن قاضی عسکر اولور

دارالسلطتم قاضیسی بکار بکیلر ایله برابردر

و ایچ ایلده [۱] یکریمی اچه مدرس قاضی اولسه قرق بش اچه ایله اولور
و اوچیوز اچه قاضی مقام مولویتده در سائر یوز اللی اچه قاضیلر
دفتر کتخدالرینک و آلائی بکلرینک اوسته اوتوررلر اما ایکییوز بیک
اچه سنجاق دخی اولورسه آلتنه اوتوررلر منصبی اوچیوزه وارمینجه
مال دفتر دارلکینه مستحق اولمز و داخل منالترینه دخی دفتر دارلق
و نشانچیلق و رملک صحن مدرسلرینه داخی قابونمدر

وزیر اعظم اوغللری آلتش اچه ایله متفرقه اوله لر و سایر وزیرا اوغللری
الللی اچه ایله متفرقه اوله لر و نشانچی اوغللری دخی کذلک قرق بش اچه ایله
متفرقه اوله لر و بکلر بکیلر اوغللری دخی قرق بش اچه متفرقه اوله لر [۲]

و باج بازار و قره کمرکلری و مسکرات رسومی مثللو برطاقم رسومات احداث
اوله نرق مقاطعات میریه جمله سنه ادخال ایلدی، بو جمله مقاطعات تکثیر ایلدی.
[۱] استانبول، ادرنه، بروسه مدارسنه و بونلرک حوالیسنده کی قصبه لرده
واقع مدرسه لرک کزیده لرینه مخصوص برتعبیر ایلدی :

[۲] بونلره « واجب الرعايه » دیرلر ایدی. اسرا و دوش برمه اوغلانلرندن
وزرا و امرا یتیشدیرلرکه باشلانلقدنه زادکان قدیمه دولت کبی اصلانه مالک